

Nesnel Ve Özne Anlatım

1) Nesnel Anlatım: Söyleyenin kişisel sözlerini içermeyen, kişiden kişiye değişmeyen, kanıtlanması (ispatlanması) mümkün olan cümleler nesnel anlatımdır.

Örnek: Gençliğe hitabede farsça ve alıpça kelimeler mevcuttur, Atatürk 1881'de doğmuştur vb.-

2) Özne Anlatım: Söyleyenin kişisel sözlerini içeren, kişiden kişiye değişen, kanıtlanması (ispatlanması) mümkün olmayan cümleler özne anlatımdır.

Örnek: En sevdiğim renk sarıdır, burçlara inanmam vb.

1) Ben bazılarından korksamda severim. Çünkü bütün hayvanları böceklerde olmak üzere dünyamıza faydaları vardır. Ve bizler bu faydalar sayesinde yaşamımızı sürdürebiliyoruz.

2) Böcekler olmasaydı dünyada bizim yaşamımızı kayıptır. Faydalar olmaz, ve hatta yaşamı alamayabilirdi.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

1) Cümle ve mısralar büyük harfle başlar

Örnek: Yine başladı soğuklar / Esiyor rüzgan acı acı /
Nasıl geçileceksin bu kışı? / Etraf ağaç ...

2) Kişi ad - soyadları büyük harfle başlar. Örnek: Akasya Demir-
mirtok vb. ...

3) Kişi adlarından önce ve sonra gelen saygı sözleri:
Unvanlar, lakap ve askeri rütbe adları büyük harfle başlar. Örnek: Akasya Hanım, kışlada Astsubay Eymen Aktaş var,
Deli Hasan, Betül Hanım.

4) Hayvan adları büyük harfle başlar. Örnek: Waffle, Papa, Cüce
vb. ...

5) Millet, devlet, bay adları her yerde büyük harfle başlar.
Örnek: Türk, Türkiye, Kazı, Azeri, Azerbaycan, Özbek.

b) Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar.
Örnek: İngilizce, Almanca, Türkiye, Yakutça, Quvassqa

7) Din, mezhep ve mitoloji adları ve bunlara mensup olanlar
büyük harfle başlar. Örnek: Müslüman, Müslümanlık, Budizm, Musevi vb.

8) Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar.

Örnek: Merkür, Satürn, Dünya, Güneş, Ay Güneş ile Dünya
arasına girer. Odamı Güneş girmişti.

9) Düşünce, hayat tarzı, Politika vb. anlamlar bildirdiğinde "Doğu ve Batı" sözlerinin ilk harfleri büyük yazılır.
örnek → Batı dünyası, Doğu medeniyeti, Bugünlerde Batı dünyası kaos yaşıyor vb.

10) Kıta, bölge, il, ilçe, köy, semt vb. yer adları büyük harfle başlar. örnek → Akasya'nın yaşadığı yer Adapazarı'dır, insanlığın en çok yaşadığı yer Orta Asya, en çok nüfus olan yer Çin'dir.

11) Yer adlarından sonra gelen deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür adları büyük harfle başlar.

örnek → Türkiye'nin en yüksek dağı "Ağrı" dağıdır.
örnek → Ben Avrupa Yakasında; arkadaşım, Asya Yakasında yaşıyor.

12) Mahalle, Meydan, bulvar, cadde, sokak adları büyük harfle başlar. örnek → Ben Köprübaşı Mahallesi'nde oturuyorum.
örnek → Kart Meydanı, Özgürlük Bulvarı vb....

13) Saray, köşk, han, kale, kule, anıt, köprü vb. yapı adları büyük harfle başlar. örnek → İstanbul için Galata Kulesi ne ise Bosna için Mostar Köprüsü de budur.

14) Yer bildiren isimlerde, kısaltmalı söyleyiş varsa yer adının ilk harfi büyük yazılır. örnek → Sabah Bazar'da ekmek, simit keyfi yaptık.

15) Kurum, kuruluş, kurul, bakanlık, Üniversite, Fakülte, bölüm adlarının her harfi büyük harfle yazılır.
örnek → Ablam Sakarya Üniversitesi TIP FAKÜLTESİ Genel Cerrahi bölümünde okuyor, Atatürk TDK'nu kurdu.

16) Kanun, tüzük, Yönetmelik, Genelge adları büyük harfle başlar. ^{örnek} Türkiye'de Medeni Kanun 1926'da kabul edildi.
^{örnek} "Bayrağımızın" Türk Bayrağı Tüzüğü vardır.

17) Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin başlık kelimelerinin tamamı; alt başlıktaki kelimelerin ise yalnızca ilk harfleri büyük harfle başlar.

^{örnek} Mehmet Akif Ersoy'un eseri Safahat; Atatürk'ün ise eseri Nutuk'tur.

18) Ulusal, resmî, dinî bayramlar ile anma ve kutlama günleri büyük harfle yazılır.

^{örnek} Her baharda "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" kutlanır.

19) Tarihi olay, çağ ve dönem adları büyük harfle yazılır. ^{örnek} Dünya'nın Buzul Çağı ilk dönemleridir.

^{örnek} Fatih, Orta Çağ kapatıp Yeni Çağ'ın tek hükümdarıdır.

20) Özel adlardan türetilen bütün kelimeler büyük harfle başlar. ^{örnek} Sakarya, Hataylı.

21) Yer, millet, ve kişi adları ile kurulan birleşik kelimelerden sadece özel adlar büyük harfle yazılır.

^{örnek} Antep fıstığı, Habıya kayısı.

22) Belirli bir tarihi bildiren ay ve gün adları büyük harfle başlar. Bildirmiyorsa küçük yazılır.

^{örnek} Fatih, İstanbul'u 29 Mayıs 1453 Salı günü fethetmiştir.

^{örnek} Okullar haziranda kapanır.

23) Kitap, dergi vb. bulunan resim, çizelge, tablo vs. altında bulunan açıklayıcı yazılar büyük harfle başlar.

ATA SÖZÜ

- 1) Toplumun geçmiş tecrübelerinden kaynağı alır
  - 2) Kavrammış söz gruplarıdır.
  - 3) En az iki kelimedendir. Mecaz ve gerçek anlamdadır.
  - 4) Öğüt verir, yol gösterir. Mesaj verir.
  - 5) Yalıtılcıdır, alaycıdır.
  - 6) Atasözlerine -mek -mek gelmez
- 1) Sadece bir durumu tespit eder durum bildirir
  - 2) Deyimlerin sonuna -mek -mek getirilir

DEYİMLER

2018

SERDİVAN

7. Vardır. Bu Tekin'de çocuk kahramanlar gibi cepheye yardım etmiştir. Yani Türk ordusu için hepsi canlarını feda etmiştir.

8 Çocuk kahramanların ve kadınların da Vatanları için azim ve güçlük ile canlarını hiçe sayarak yardım etmeleri ve savaşmaları.

KÖK

Bir sözcüğün ek almamış en küçük haline kök denir.

Örnek İsim kök → Kaslar-ını , balık-ı
Fiil kök → Bak-mış-lar , gör-dük

Kök Çeşitleri:

① İsim kök: Varlıkları, kavramları karşılayan köklerdir. "-mak -mek" mastar ekini almazlar.

Örnek Ağaç , kalem , kitap , tahta → mak -mek gelmez!

② Fiil kök: İş , oluş , hareket ve durum bildiren köklerdir. "-mak -mek" mastar eklerini alabilirler.

Örnek Kandı , koşuyor , söndürdü , sevgi , saygılı.

Akasya Demirtöz ♡

③ Sestek kök: Yazılışları aynı, anlamları ve türleri farklı olan köklerdir.

Örnek $\frac{kas}{\text{meydan}} - \frac{kas}{\text{hazır}}$, $\frac{ak}{\text{öçürme}}$ - $\frac{ak}{\text{açma}}$
isim fiil isim fiil

④ Ortak kök: Yazılışları aynı, hem isim hem de fiil olarak kullanılabilen ve aralarında anlamlı ilişkisi olan köklerdir.

Örnek Dedelerime Kafkasya'dan götü.

Göç Kafkasya'da çok zor geçti.

Gekim Ekleri

Hal Ekleri

1. -i hali (Belirtme hali) $\xrightarrow{\text{örnek}}$ Kitabı çok severim.
2. -e hali (Yönelme hali) $\xrightarrow{\text{örnek}}$ Okula doğru yürüdü.
3. -de hali (Bulunma hali) $\xrightarrow{\text{örnek}}$ Küçük yaşta okulda uyudu.
4. -den hali (Ayrılma, çıkma hali) $\xrightarrow{\text{örnek}}$ Balkondan düştü.

Çoğul Ekleri

"-lar -ler" ekleri isimleri çoğul yapar.

Örnek → kitapları sayfaları yırttı.

Sahiplik = İyelik = aitlik Ekleri

1. Ben → <u>Çantam</u>	1. Biz → <u>Çantamız</u>
2. Sen → <u>Çantan</u>	2. Siz → <u>Çantanız</u>
3. O → <u>Çantası</u>	3. Onlar → <u>Çantaları</u>

İlgi (Tamlama) Ekleri (-in, -in, -un, -ün)

örnek → Kapının kolu örnek → Kitabın sayfası örnek → Üzümün sapı

* "-i" eki Türkçede üç farklı görevde kullanılır.
1. Belirtme hal eki 2. Sahiplik hal eki 3. Tekil, şahıs eki
4. Fülde isim yapım eki

-i, -ı, -u, -ü

* İyelik ve belirtme eki olan "-inin" başına "onun" zamiri getirilerek okunabilirse iyelik eki, okunmazsa hal ekidir.

Örnek → Bütün evi tamirden geçirdik. = hal ekidir. (Belirtme eki)

Örnek → Karuşması dinleyenleri büyüledi. = Sahip (iyelik, aitlik ekidir)

Fiil Çekim Ekleri

1. Zaman (Kip) Ekleri:

-di
-miş } geçmiş zaman → Ayşe tatile gitti.
Ayşe eve gitmiş.

-yor
-mekte } şimdiki zaman → Şu an yönetmekteyim
halâ konuşuyor

-ecek
-acak } gelecek zaman → Annem eve gelecek
Akasya yarışmada koşacak

-ar
-er
-ir } Geniş Zaman → Babam yemek yapar
hayatım burada sona erer.

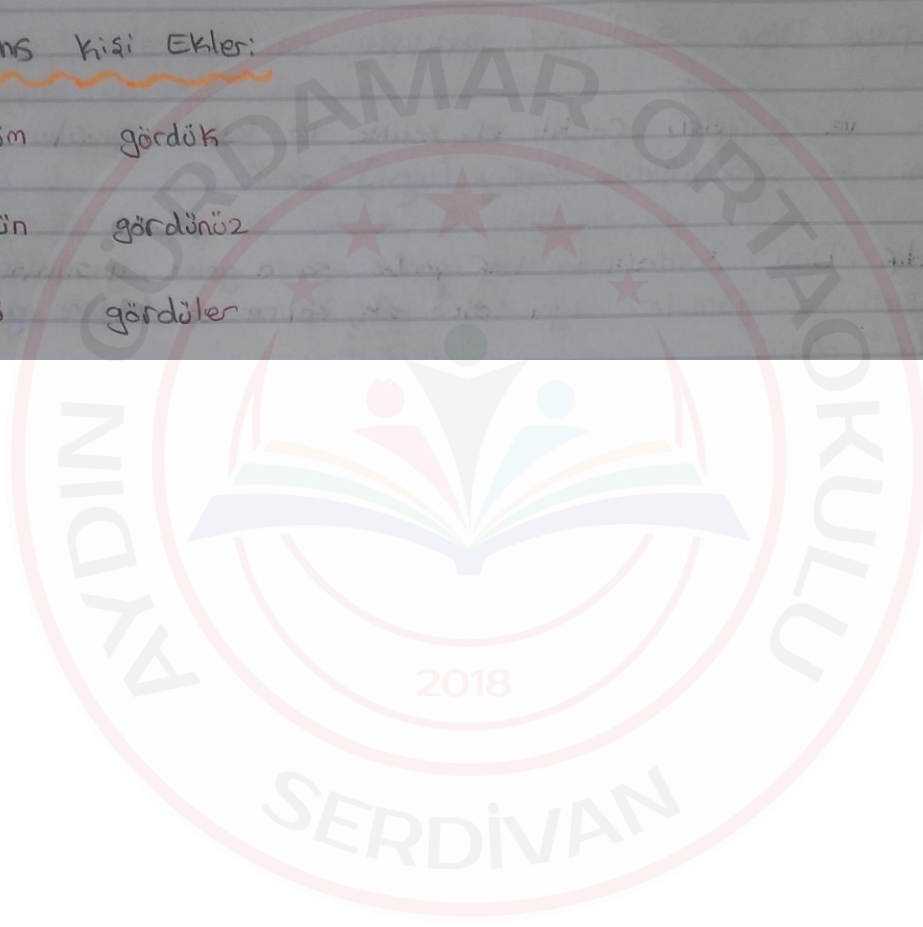

2. Şahıs Kişi Ekleri:

gördüm gördük

gördün gördünüz

gördü gördüler

Kafiye: Dize sonunda yazılırları ve okunurları aynı, anlamları ve görevleri farklı ek, kelime ve kelime grupları arasındaki ses benzerliklerine "kafiye (uyak)" denir.

Redif: Dize sonunda kafiyeyle sonla gelen, yazılırları, söylenişleri ve görevleri aynı olan ek, kelime ve kelime gruplarına "redif" denir.

Kafiye Örnek → öğün, düğün, gün vb...

Redif Örnek → üstüğü yersin, batacağı, alayla vb...

Sözcükte Anlam

1. Gerçek (Temel) anlam: bir sözcüğün duyduğumuzda aklımıza gelen ilk anlamına "gerçek anlam" denir.

Örnek → Akşam olunca annem perdeleri çekti.

Örnek → Hediyeler kutusunun içi boş.
↳ örtü
↳ olmayan

2. Mecaz anlam: Bir sözcüğün kendi anlamından tamamen uzaklaşarak yepyeni bir anlam kazanmasına "mecaz" anlam denir.

Örnek → Babamın gözlerine perde inmiş artık kimseyi tanıyamıyordu.
↳ kör olmak

Örnek → Yanlış boş konuşma!
↳ gereksiz

3. Terim Anlam : Bir sözcüğün bilim, sanat, spor vb. alanlar ile mesleklerde ve derslerde geçen kelimeleri karşılayan kavramlara "Terim anlam" denir

Örnek → Merve oyunun ancak 2. perdesine yetti.
↳ tiyatro

Örnek → Müzikte tam 8 nota vardı.
↳ Müzik

4. Eşsesli (SESTES) sözcükler: Yazılışları aynı anlamı farklı sözcüklerdir.

Örnek → Cay → saframada icilen bitki.
Cay → akarsu.

5. Eş Anımlı (Anlamsız) : Yazılışları aynı anlamları aynı olan sözcüklerdir.

Örnek → Öğrenci - Talabe , işaret - Emare , Berrak - duru , barış - sul ...

6. Zıt anlamlı sözcükler : Birbirlerinin karşıtı olan sözcüklerdir.

Örnek → Geniş X dar , doğu X batı , sağ X sol ...